

Makedonija: policijska akcija podstice medjuetnicke napetosti

Author: [IWPR Balkans](#)

Da bi se izbeglo ponovno razbuktavanje etnickog nasilja obustavljena je operacija snaga bezbednosti u oblasti pretežno naseljenoj Albancima.

Policija se ove nedelje povukla iz etnickih albanskih sela nakon sto je potraga za navodnim beguncem od zakona uzbunila mestane i podstakla strahovanja da bi se mogao ponovno razbuktati medjuetnicki sukob koji je pre dve godine zemlju doveo na rub rata.

Do odluke policije donete 4. septembra da se povuce iz naselja severno od Kumanova doslo je posto su mestani sela Vaksince dali garancije da se etnicki Albanac Avdil Jakupi vise ne krije u tom mestu.

Policija je prosle sedmice pokrenula opseznu operaciju hapsenja Avdila Jakupija osumnjicenog za kidnapovanje dve osobe 27. avgusta angazujuci na stotine policajaca i postavljajuci kontrolne punktove u toj oblasti.

Mnogi lokalni Albanci napustili su svoje kuce uspaniceni zbog masovnog prisustva policije koja je poznata po svom ostrom i grubom nastupu. Lokalni mediji su dodatno rasplamsali strasti objavljujuci brojne izvestaje o mogucoj reprizi sukoba iz 2001. godine.

Opozicione stranke su pokusale da steknu politicke poene optuzujuci vladu za konfuznu i haoticnu operaciju snaga bezbednosti.

Eskalirajuce tenzije u ovoj oblasti su splasle kada su albanski poslanici u makedonskom parlamentu i policija uverili mestane da policajci iskljucivo tragaju za kriminalcima, a nikako za civilima.

U skladu sa Ohridskim mirovnim sporazumom postignutim uz posredovanje Zapada, koji je okoncao oruzani sukob izmedju albanskih pobunjenika i vladinih snaga bezbednosti pre dve godine, albanski gerilci pristali su da poloze svoje oruzje u zamenu za znacajno unapredjenje gradjanskih prava svoje etnicke zajednice. Neki bivsi gerilci postali su politicari osvojivsi vecinu albanskih glasova na parlamentarnim izborima proslog septembra i usli u vladajucu koaliciju.

Posle izbora bilo je malo incidenata u zemlji mada se u mnogim policijskim i medjunarodnim izvestajima pominjalo prisustvo nekoliko oruzanih grupa u bivsim zaristima sukoba. Mnoge od ovih oruzanih grupa su navodno bile umesane u kriminalne aktivnosti.

Napetosti su znacajno porasle u oblasti sela Vaksince kada je Jakupi, poznatiji kao komandant Cakala, kidnapovao jednog policajca i civila i potom ih oslobodio posle nekoliko sati, nakon sto je policija odbacila njegov zahtev za oslobadjanjem dvojice njegovih prijatelja iz pritvora.

Jakupi, za koga se veruje da je izbegao u kumanovsku oblast, kaze da je pripadnik tajanstvene militantne grupe poznate pod nazivom Albanska nacionalna armija, ANA. Ova militantna organizacija, koju su Ujedinjene nacije opisale kao teroristicku organizaciju, preuzela je odgovornost za brojne napade na Kosovu, u juznoj Srbiji i Makedoniji medju kojima je poslednji bombaski napad na vladine zgrade u Skoplju 30. avgusta.

Mnogi Makedonci veruju da ANA, ciji je cilj ujedinjenje svih etnickih albanskih teritorija, nije tako mocna koliko tvrdi da jeste. Smatra se da se u ovoj grupaciji nalazi manji broj operativaca pri cemu se takodje preuzima odgovornost za zlocine koje su pocinili drugi.

ANA, sa svoje strane, demantuje da je Jakupi pripadnik ove organizacije i smatra ga obicnim kriminalcem.

Zvanicno je Jakupi bio meta policijske akcije, ali takodje postoje izvestaji u kojima se tvrdi da je u ovoj oblasti aktivno nekoliko drugih kriminalnih grupa.

"Nismo uocili strukturisanu organizaciju koja bi predstavljala ozbiljnu pretnju. Ovi ljudi su kriminalci koji prave probleme lokalnom stanovnistvu", izjavila je za IWPR portparol makedonske policije Mirjana Kontevska.

Veruje se da jedna grupa sa bazom u Vaksincima kontrolise svercerske kanale u kumanovskoj oblasti, dok se u drugoj kriminalnoj grupi u planinskoj oblasti Skopske Crne Gore, severno od makedonske prestonice, navodno nalaze neki pripadnici Albanske nacionalne armije, ANA.

Cetiri dana nakon sto su se policijske snage razmestile u podrucju sela Vaksince, ANA je na svom veb sajtu postavila ultimatum preteci nasiljem ukoliko se policija ne povuce iz oblasti u roku od 24 sata.

Neposredno pre nego sto je rok istekao, neki albanski narodni poslanici pojavili su se u selu Vaksince da bi razgovarali sa mestanima i uverili ih da policijska akcija nije usmerena protiv njih vec protiv kriminalaca u tom podrucju.

Izvori iz vlade izjavili su za IWPR da je policija planirala akciju i obracun sa kriminalom u toj oblasti cak i pre nego sto su se dogodile otmice, kao i da su zvanicnici i visoki oficiri policije ove nedelje imali nekoliko sastanaka sa predstavnicima lokalne zajednice kako bi ublazili tenzije. Nakon sto su lideri lokalnih Albanaca dali uveravanja da se Jakupi ne nalazi u tom podrucju, doneta je odluka da se smanji obim bezbednosne operacije u toj oblasti.

"Strah od reprize medjuetnickog sukoba iz 2001. godine podigao je tenzije, ali obe strane su ucinile sve sto je bilo u njihovoj moci da se situacija smiri", rekao je jedan policajac novinaru IWPR-a.

Zapadne diplomate smatraju da je ponovno razbuktavanje sukoba malo verovatno jer postoji siroki konsenzus u drustvu prema kome je Ohridski sporazum doneo stabilnost Makedoniji. Upravo zbog toga, diplomate veruju da su zaostale tenzije po svojoj prirodi sada vise kriminalne nego etnicke prirode.

"Postajala je izvesna zebnja da bi incident u Vaksincima mogao da predstavlja uvod u reprizu 2001. godine, ali je situacija sada potpuno drugacija", kaze Irena Guzelova, portparol Evropske unije. "Tu se ne radi o etnickoj pripadnosti. Ova policijska akcija ima za cilj uspostavljanje reda i zakona."

Ana Petrusseva je menadzer projekta IWPR-a u Skoplju.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonija-policijska-akcija-podstice>